

'Saldırıları geçmişin kalıntısı'

MELTEM YILMAZ

"Türkiye'de iyimser olmak için de karamsar olmak için de çok neden var." Tam da bu cümlenin yarattığı kararsızlıkla okuyor Bimeras Kültür Vakfı Başkanı Aydın Silier, son iki ayda, birbirine neredeyse zıt gruplar tarafından, art arda gerçekleştirilen sanata yönelik saldırıları. Silier, geçen hafta sona eren 4. IDANS Uluslararası Çağdaş Dans ve Performans Festivali'nin ardından öncelikle, festivalin bu yılki özelliğini anımsatıyor: Sanat sokağa taşı.

Sokaktan gelen, sokakta yaşanan olumsuz tepkileri ise büyütmemeye çalışıyor, "geçmişin kalıntıları" diyor. Silier'le "Tophane ve Beşiktaş olayları" özelinden yola çıkarak sanata yönelik saldırıları konuştuk.

- Bu yıl festivalde sanatla sokağın aktif temasını sağlayacak etkinliklere yöneldiniz...

Çünkü sanatı, bildik mabedlerinin dışına çıkarmayı hedefledik. Bu, İstanbul 2010 Ajansı'nın başaramadığı bir olay. Biz o aktif teması sağlama konusundaki açığı, üstelik 2010 Ajansı'nın hiçbir desteği olmadan kapatıyoruz.

- Sokağa açılmanın saldırı riskini beraberinde getirdiğine hep birlikte şahit olduk. Bunu bekliyor muydunuz?

Kamusal alanlarda sanat gösterilerine alışık olmadığımız için zorluklar önce izin süreçlerinden başlıyor. Beyoğlu'nda, katılımcıların kişisel sloganlarını taşıdığı yarı şaka yarı gerçek bir miting düzenledik, orada gösteriye laf atmalar, bağırın çağırınlar oldu. Ama herhangi bir saldırı olayı gerçekleşmedi.

Danimarka ve Hollanda'da yaşayan Bosch ve Fjord ikilisinin trafik işaretlerinin dönüştürülmüş halleriyle kent içinde yeni yasaklar oluşturdukları Free Zone İstanbul projesi ise saldırıya uğradı. Saldırının gerçekleştiği levha, Türkiye'de Kemalizmin bir din gibi algılanıp algılanmadığını tartışmaya açıyordu.

- Bu eseri gerçekleştiren sanatçı Hollanda'da yaşıyor, Atatürk ve Kemalizmi tartışmaya açacak kadar iyi mi tanıyor?

Bosch, İstanbul'da bir süre geçirdikten sonra kendi gözlemlerinden yola çıkarak bu levhaları gerçekleştirdi. Bu konuda hassasiyet olduğunu herhangi bir sanatçı Türkiye'yi gözlemlediğinde fark eder zaten.

"Türkiye'de iyimser olmak için de karamsar olmak için de çok neden var. Tartışmalar belli bir cepheleşme olarak basite indirgense de aslında çok taraf var. Ben yine de Türkiye'de farklılıklara tahammülün ve saygının gelişmekte ve yaygınlaşmakta olduğunu düşünüyorum.

- CHP'nin olayı üstlenmesi ve saldırıyı gerçekleştiren iki kişi hakkında disiplin soruşturması başlatması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Bu durumu kabul etmek ve soruşturmak medeni bir davranış, ama bence önemli olan bu saldırgan ruh

halinin hangi zihniyetlerin içinden süzülüp geldiğini sorgulamak. Demokrasi kültürü konusunda Türkiye'de herkesin çuvaldızı kendisine

batırması gerektiğini düşünüyorum.
- Beşiktaş saldırısı öncesinde de Tophane'de bir başka saldırı yaşanmıştı. Bu iki saldırı karşılaştırılabilir olaylar mı?

Tophane'deki saldırı çok yönlü ve çok boyutlu. Orada, ekonomik dönüşüme tepki, sınıf farklılığı, dini motifler, ezilmiş ve sesini duyuramamış gençliğin kışkırtılması gibi bir dizi neden var. Beşiktaş'taki saldırı ise görece daha basit. Diğer yandan Beşiktaş'ta saldırı direkt esere gerçekleşti, Tophane'de ise oradaki topluluğa.

- Her iki olayda da gençler ön plandaydı. Buradan yola çıkarak, sanata tahammülsüz bir nesil yetişiyor demek çok mu acımasız bir yaklaşım olur?

Türkiye'de iyimser olmak için de, karamsar olmak için de çok neden var. Tartışmalar belli bir cepheleşme olarak basite indirgense de aslında çok taraf var. Ayrıca sanata tahammülsüzlük Türkiye'de yeni bir şey değil ki. 1960'lı yıllarda da heykeller tahrip ediliyor, parklarda heykellere saldırılıyordu. Ben yine de Türkiye'de farklılıklara tahammülün ve saygının gelişmekte ve yaygınlaşmakta olduğunu düşünüyorum.

- Son iki ayda yaşanan iki somut olayı nasıl okuyalım?

Geçmişin kalıntıları. Bana kalırsa Türkiye bunları aşma yolunda...